

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

Медичний факультет

Кафедра біології і охорони здоров'я

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА
ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»**

**для здобувачів вищої освіти першого рівня
спеціальності 013 Початкова освіта**

Одеса – 2021

УДК:

*Рекомендовано до друку вченою радою
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8 від 25.02.2021 р.)*

Рецензенти:

Панасюк І. В., кандидат педагогічних наук, доцент, Одеський фінансово-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету

Долинський Б. Т., доктор педагогічних наук, професор кафедри гімнастики та спортивних єдиноборств навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Укладачі: Борщенко В. В., Тітова Г. В.

Методичні рекомендації до практичних занять та організації самостійної роботи з навчальної дисципліни: «Методика викладання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі»: методичні рекомендації. Одеса : Університет Ушинського, 2021. 39 с.

Методичні рекомендації до практичних занять та організації самостійної роботи навчальної дисципліни «Методика викладання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» містять питання практичних занять, самостійної роботи здобувачів вищої освіти, питання до заліку, теми індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних під час навчання.

© Університет Ушинського, 2021

© Борщенко В. В.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. Пояснювальна записка	6
2. Питання до практичних занять	8
3. Самостійна робота студентів.....	24
3.1 Орієнтований тематичний план з тем, які винесені на самостійне вивчення.....	27
3.2 Методичне забезпечення самостійного опрацювання навчального матеріалу студентами.....	28
4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання	34
5. Питання до заліку	36
6. Список рекомендованої літератури.....	38

ВСТУП

Збереження і зміцнення здоров'я дітей, молоді та всього населення є найважливішим завданням держави й суспільства. Утвердження здорового способу життя у підростаючого покоління сьогодні розглядається як один із пріоритетних напрямів гуманізації освіти. Реальною силою, здатною втілити це в життя школи, є вчитель початкових класів, який володіє здоров'язберігаючою та здоров'яформуючою культурою, конкретністю творчого використання її засобів, форм і методів.

Збереження і відтворення здоров'я знаходиться у прямій залежності від рівня валеологічної культури, яка відображає міру усвідомлення ставлення людини до себе. Цей вид культури передбачає не тільки наявність певної системи знань про здоров'я, але й відповідну поведінку для його збереження і зміцнення, що базується на моральних засадах.

Пріоритетним напрямом навчальної дисципліни «Методика викладання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» є засвоєння студентами знань про здоровий спосіб життя та безпеку життєдіяльності, набуття життєвих навичок (компетенцій): здатності вести здоровий і продуктивний спосіб життя, адекватно сприймати себе і оточуючих, будувати позитивні міжособистісні стосунки, критично і творчо мислити, приймати відповідальні рішення, розв'язувати життєві проблеми та керувати стресами, зберігати та зміцнювати особисте фізичне, психічне та соціальне здоров'я.

Основною метою навчальної дисципліни є формування відповідних Концепції Нової української школи та Державному стандарту початкової освіти методичних компетенцій майбутніх учителів початкової школи щодо викладання інтегрованого курсу "Я досліджую світ", зокрема у використанні діяльнісного підходу під час організації освітнього процесу.

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 013 Початкова освіта.

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме професійній підготовці здобувачів вищої освіти до практичної діяльності в початковій школі, допоможе їм в плануванні та організації інтегрованого курсу «Я досліджую світ», з урахуванням ідей Нової української школи.

Мета навчальної дисципліни: метою викладання навчальної дисципліни «Методика викладання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі» є усвідомлення взаємозалежності особистого та громадського здоров'я, забезпечення оволодіння студентами системою теоретичних знань і практичних умінь та навичок, необхідних педагогу при здійсненні професійної діяльності в закладах освіти для ефективної реалізації завдань щодо покращенню здоров'я і якості життя громадян України в умовах викликів ХХІ століття.

Очікувані результати навчання дисципліни: унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має **знати:**

- поняття здоров'я та складові здоров'я, рівні здоров'я та фактори, які впливають на нього;
- сутність понять «відповідальне ставлення до здоров'я», «сприяння покращенню здоров'я», «формування здорового способу життя»;
- основні поняття філософії, психології, педагогіки здоров'я;
- законодавчу та нормативну базу щодо формування здорового способу життя;
- досвід діяльності різних секторів суспільства, у тому числі державних і громадських організацій, вищих навчальних закладів щодо формування здорового способу життя;

- основні етапи моделювання програм із формування здорового способу життя та новітні підходи у галузі громадського здоров'я;
- роль засобів масової інформації у формуванні здорового способу життя;
- інноваційні технології, методи, форми роботи по пропаганді здорового способу життя;
- впровадження елементів здоров'яспрямованої діяльності у навчально-виховний процес;

вміти:

- аналізувати суспільні явища та виявляти фактори, які негативно впливають на здоров'я людини, систематизувати інформацію про проблеми учнівської та студентської молоді у сфері здоров'я;
- організувати діяльність, спрямовану на сприяння здоров'ю у різних соціокультурних середовищах;
- здійснювати проектування, реалізацію, моніторинг і оцінку соціальних програм та проектів здоров'яформуючої та здоров'язберігаючої спрямованості з урахуванням потреб цільових груп;
- володіти та використовувати сучасні методи та технології навчання, інформаційно-просвітницької та тренінгової роботи з учнівською та студентською молоддю щодо формування здорового способу життя;

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні поглибити такі компетентності:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності вчителя початкової школи закладу освіти, що передбачають застосування теоретичних і практичних положень педагогіки, психології та методик навчання здобувачів початкової освіти й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань

про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку, ведення здорового способу життя.

Фахові (предметні) компетентності спеціальності:

ФК – 3. Здатність до застосування професійно профільованих предметних знань, умінь і навичок, що утворюють світоглядну, теоретичну та операційно-діяльнісну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

ФК – 4. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності педагога до проведення уроків, що виявляється у здатності застосовувати методичні знання і вміння під час моделювання та організації освітнього процесу в початковій школі; емоційно-ціннісного ставлення до процесу навчання здобувачів початкової освіти.

2. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема заняття № 1: Завдання дисципліни, історія виникнення і розвитку.

Мета: Розширити і систематизувати знання студентів щодо розуміння предмету та методологічних аспектів методики вивчення «Я досліджую світ» в початковій школі.

I. Теоретичний блок.

1. Питання для обговорення:

Предмет та завдання курсу. Концептуальні основи формування культури здоров'я школяра. Методологічні основи методики навчання Я досліджую світ в початковій школі та її зв'язок з іншими науками. Методи здоров'язберігаючих досліджень, їх використання в практиці роботи вчителя початкових класів.

2. Реферативні виступи, есе студентів за такими рекомендованими темами:

1. Здоровий спосіб життя – важливий чинник виховання особистості: історичний аспект
2. Залежність стану здоров'я людини від способу життя.
3. Нормативно-правова база, яка окреслює напрями діяльності та заходи щодо формування здорового способу життя і безпечної поведінки у дітей через систему загальної середньої освіти.

II. Практичний блок

Практичне завдання.

1. Проаналізуйте Програми навчальних предметів у початковій школі з метою виявлення міжпредметного зв'язку між навчальною дисципліною «Я досліджую світ» та іншими навчальними предметами які мають місце у початковій школі. Результати аналізу відобразіть у нижчеподаній таблиці.

Аналіз програм навчальних предметів у початковій школі

Таблиця 1.

	Клас	Назва навчального предмету	Тема

III. Блок контролю та самоконтролю

Дайте відповідь на такі запитання:

1. Прокоментуйте залежність і єдність стан природнього середовища та здоров'я людини.
2. Хто несе головну відповідальність за здоров'я людини? Назвіть основні види здоров'я людини та чинники її оздоровлення.
3. У якому напрямку повинно відбуватися переосмислення ролі фізичної культури у житті людини і суспільства?
4. Який зміст вкладається в поняття «увага до власного здоров'я»?

Рекомендована література:

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.
3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.
4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

Тема заняття № 2: Сучасні підходи до формування здоров'язберігаючого освітнього середовища у початковій школі.

Мета: Поглибитита систематизувати знання студентів щодо розуміння змісту здоров'язберігаючої освіти у початковій школі.

I. Теоретичний блок.

Питання для обговорення:

Поняття про зміст здоров'язберігаючої освіти у початковій школі та основні напрямки її розвитку. Організаційно-педагогічні умови здоров'яформуючої освіти. Здоров'язберігаючі основи процесу навчання в початковій школі. Організація оздоровчої роботи у групі продовженого дня. Формування культури здоров'я учнів через впровадження здоров'язберігаючих технологій навчання. Класифікація здоров'язберігаючих технологій та їх характеристика. Основні вимоги до організації та проведення уроків з використанням здоров'язберігаючих технологій. Управління здоров'язберігаючим процесом у початковій школі. Здоров'язберігаючі основи процесу навчання в початковій школі. Здоров'язберігаюча компетентність сучасного вчителя.

II. Практичний блок

Практичне завдання:

1. Розробити рекомендації батькам про збереження здоров'я молодших школярів.
2. Розробити план заходів щодо проведення в початковій школі тижня «За здоровий спосіб життя».
3. Робота з тлумачним педагогічним словником (виписати визначення термінів які характеризують складові здоров'я та фактори позитивного і негативного впливу на нього).

III. Блок контролю та самоконтролю

Дайте відповідь на такі запитання:

1. Як Ви розумієте поняття «індивідуальне здоров'я»?

2. Як Ви розумієте природні умови здоров'я?
3. Охарактеризуйте соціальні умови здоров'я.
4. Як змінюється біологічна активність організму протягом доби, тижня, місяця, року? Як ці зміни пов'язані з динамікою працездатності учня?
5. Назвіть засоби зняття втоми молодших школярів.

Рекомендована література:

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.
3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.
4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

Тема заняття № 3: Формування культури здоров'я молодших школярів через впровадження здоров'язберігаючих технологій навчання.

Мета: Розширити і систематизувати знання студентів щодо формування культури здоров'я молодших школярів через впровадження здоров'язберігаючих технологій навчання.

I. Теоретичний блок.

Питання для обговорення:

Формування культури здоров'я учнів через впровадження здоров'язберігаючих технологій навчання. Класифікація здоров'язберігаючих технологій та їх характеристика. Основні вимоги до організації та проведення уроків з використанням здоров'язберігаючих технологій. Здоров'язберігаюча компетентність сучасного вчителя. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до навчально-виховної роботи з основи здоров'я.

II. Практичний блок

Практичне завдання:

1. Проаналізуйте діяльність батьків під час створення здоров'язбережувального середовища.
2. Робота з тлумачним педагогічним словником (виписати визначення термінів які характеризують педагогічні здоров'язбережувальні технології)).

III. Блок контролю та самоконтролю

Дайте відповідь на такі запитання:

1. Назвіть основні закони та нормативно-правові документи, які визначають здоров'язбережувальну стратегію держави в системі освіти.
2. Чим зумовлена інтенсифікація навчального процесу у початковій школі?
3. Охарактеризуйте шляхи розв'язання завдань здоров'язбереження у початковій ланці освіти.
4. Розкрийте сутність поняття «здоров'язбережувальне середовище початкової школи».
5. Представте компоненти здоров'язбережувального середовища початкової школи.
6. Розкрити сутність поняття «здоров'язбережувальна компетентність майбутнього вчителя початкової школи».

Рекомендована література:

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.
3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.

4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

Тема заняття № 4: Аналіз змісту та структури чинних навчальних програм та підручників з курсу «Я досліджую світ» в початковій школі.

Мета: закріпити набуті теоретичні знання з теми, розвивати уміння, навички розумової праці, творчого мислення, уміння використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань.

I. Теоретичний блок.

Питання для обговорення:

Основні положення Державного стандарту початкової школи та програми інтегрованого курсу «Я досліджую світ» О. Савченко та Р. Шияна. Державні вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів з інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Мета та завдання предмета «Я досліджую світ» в початковій школі. Конструювання підручників з «Я досліджую світ» для учнів початкових класів з урахуванням компетентнісного підходу. Зміст основних розділів з «Я досліджую світ» в початковій школі: здоров'я людини; фізична складова здоров'я; соціальна складова здоров'я; психічна та духовна складові здоров'я. Аналіз програми та змісту підручників з «Я досліджую світ» для 1,2,3 та 4 класів.

II. Практичний блок

Практичне завдання.

1. Проаналізуйте Програми інтегрованого курсу «Я досліджую світ»
О. Савченко та Р. Шияна, заповнити таблицю

Назва курсу	Мета курсу	Завдання курсу

2. Проаналізуйте чинні підручники з курсу «Я досліджую світ» для початкової школи за такою схемою: автор, політурка, оформлення, відповідність вікові учнів, зміст (реалізація розділів програм), умовні позначки, реалізація основних принципів, творчі завдання, дослідницькі завдання, можливі недоліки, загальне резюме).

3. Ознайомившись зі змістом підручників, виконайте одне із завдань (складання системи запитань до текстів підручника, складання завдань та запитань для роботи за малюнками, складання інструкцій до дослідної роботи, творчої роботи, складання контрольних завдань до тематичного оцінювання) (вибір класу самостійно)

III. Блок контролю та самоконтролю

Дайте відповідь на такі запитання:

1. Які психолого-педагогічні умови у початковій школі сприятимуть ефективній реалізації мети та завдань предмету «Я досліджую світ»?
2. Які засоби у підручнику сприяють формуванню здоров'язбережувальної компетентності молодших школярів?
3. Що таке превентивна освіта у початковій школі?

Рекомендована література:

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.
3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.
4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

Тема заняття № 5: Особливості вивчення інтегрованому курсу «Я досліджую світ» в 1 класі.

Мета: Поглиблення і закріплення знань студентів щодо розуміння головних завдань даного предмету в 1 класі, конкретизація та систематизація знань щодо форм проведення уроків з «Я досліджую світ», розвиток умінь і навичок структурувати та аналізувати навчальні заняття з «Я досліджую світ» в 1 класі, виховання інтересу до вивчення дисципліни та до обраної професії.

I. Теоретичний блок.

Питання для обговорення:

Сучасні вимоги до уроку та його структура в 1 класі (за програмою Савченко). Специфіка оцінювання навчальних досягнень учнів з курсу «Я досліджую світ» в 1 класі: критерії та рівні. Методика вивчення теми «Людина та її здоров'я». Методика вивчення теми «Я школяр». Методика вивчення теми «Мої друзі». Методика вивчення теми «Моє довкілля». Методика вивчення

теми «Я і моя Батківщина». Складання конспектів з різних типів уроків з курсу «Я досліджую світ» для 1 класу. Методика роботи із зошитами з друкованою основою.

II. Практичний блок

Практичне завдання.

1. Письмово доведіть взаємозв'язок між шкільними підручником з курсу «Я досліджую світ» та зошитом з друкованою основою у 1 му класі.
2. Складіть календарно-тематичний план вивчення курсу «Я досліджую світ» в початковій школі по семестрам (клас оберіть самостійно). Використовуйте навчальні чинні програми та підручники (Савченко, Шиян).

III. Блок контролю та самоконтролю

Дайте відповідь на такі запитання:

1. Створенню яких психологічних умов сприяє застосування вербального оцінювання у першому класі?
2. Які освітні компоненти інтегрує навчальний предмет «Я досліджую світ»?
3. Які Ви знаєте критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з «Я досліджую світ» у першому класі?

Рекомендована література:

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.

3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.

4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

Тема заняття № 6: Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Я досліджую світ» в 2 класі.

Мета: Поглиблення і закріплення знань студентів щодо змісту і методики формування знань та умінь основ з курсу «Я досліджую світ» в 2 класі.

I. Теоретичний блок.

Питання для обговорення:

Методи та прийоми навчання «Я досліджую світ» в 2 класі. Форми та методи контролю знань учнів. Вимоги до знань та умінь молодших школярів в 2 класі. Специфіка оцінювання навчальних досягнень учнів з «Я досліджую світ» в 2 класі: критерії та рівні. Методика вивчення основних складових курсу «Я досліджую світ»: здоров'я людини; фізична складова здоров'я; соціальна складова здоров'я; психічна та духовна складові здоров'я. Технологія поетапного формування основних понять з «Я досліджую світ» в учнів 2 класі. Складання конспектів з різних типів уроків з курсу «Я досліджую світ» для 2 класу. Методика роботи із зошитами з друкованою основою.

II. Практичний блок

Практичне завдання.

1. Складіть календарно-тематичний план вивчення курсу «Я досліджую світ» в 2 класі по семестрам. Використовуйте навчальні чинні програми та підручники (Савченко, Шиян).

2. Змодельовати структуру уроку на основі доцільності поєднання ігрової навчальної діяльності у 2 класі.

III. Блок контролю та самоконтролю

Дайте відповідь на такі запитання:

1. Які Ви знаєте критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з «Я досліджую світ» у другому класі?
2. Які Ви знаєте основні напрямки методичної роботи вчителя по впровадженню в життя народних традицій, що забезпечують здоровий спосіб життя?
3. Що впливає на формування української здоров'язберігаючої культури сім'ї, родини, народу?

Рекомендована література:

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.
3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.
4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

Тема заняття № 7: Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Я досліджую світ» в 3 класі.

Мета: Поглиблення і закріплення знань студентів щодо розуміння головних завдань даного предмету в 3 класі,

розвиток умінь і навичок структурувати та аналізувати навчальні заняття з «Я досліджую світ» в 3 класі, розвиток логічного мислення студентів під час виконання самостійної роботи по темі семінару, формування професійної культури і мислення.

I. Теоретичний блок.

Питання для обговорення:

Методи навчання «Я досліджую світ» в третьому класі. Дидактичні засоби навчання на уроках з «Я досліджую світ» в третьому класі (за програмами Савченко і Шияна). Використання творчих пізнавальних завдань учнями 3 класу на уроках з «Я досліджую світ». Зміст і методика позакласної та позашкільної роботи з валеології, основ безпеки життєдіяльності з молодшими школярами. Активізація пізнавальної діяльності учнів 3 класів у процесі формування здорового способу життя. Організація самостійної роботи на уроках курсу «Я досліджую світ» у практиці початкової школи.

II. Практичний блок

Практичне завдання.

1. На прикладі одного з уроків курсу «Я досліджую світ» в 3 класі покажіть взаємозв'язок методів і методичних прийомів.

2. Використовуючи знання та вміння, отримані на лекціях і практичних заняттях, а також результати самостійного вивчення методик організації навчального процесу з проблематики здоров'я і авторських розробок вчителів-практиків, розробити план-конспект позакласного заходу спрямованого на формування засад здорового способу життя.

III. Блок контролю та самоконтролю

Дайте відповідь на такі запитання:

1. Які поняття вважаєте основними, домінуючими в системі навчання про здоровий спосіб життя? Відповідь обґрунтуйте.
2. Які форми позакласної роботи із формування та збереження здоров'я Ви вважаєте найбільш ефективними в початковій школі? Відповідь обґрунтуйте.

Рекомендована література:

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.
3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.
4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

Тема заняття № 8: Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Основи здоров'я» в 4 класі.

Мета: Розширити і систематизувати знання студентів щодо змісту і методики формування знань та умінь основ з курсу «Основи здоров'я» в 4 класі.

I. Теоретичний блок.

Питання для обговорення:

Традиційні та інноваційні методи та прийоми навчання основ здоров'я в 4 класі. Форми та методи контролю знань учнів з основ здоров'я. Вимоги до знань

та умінь молодших школярів в 4 класах. Методика вивчення основних складових курсу «Основи здоров'я»: здоров'я людини; фізична складова здоров'я; соціальна складова здоров'я; психічна та духовна складові здоров'я. Технологія поетапного формування основних понять з основ здоров'я в учнів 4 класів. Складання конспектів з різних типів уроків з курсу «Основи здоров'я» 4 класів. Методика роботи із зошитами з друкованою основою. Активізація пізнавальної діяльності учнів 4 класів у процесі формування здорового способу життя.

II. Практичний блок

Практичне завдання.

1. Складіть календарно-тематичний план вивчення курсу «Основи здоров'я» в 4 класі по семестрам. Використовуйте навчальні чинні програми та підручники.

2. Змоделювати структуру уроку на основі доцільності поєднання ігрової навчальної діяльності у 4 класі.

3. Складіть план роботи здоров'яформуючого гуртка для учнів 4 класу (Назва, девіз, емблема гуртка) за такою таблицею

Календарно-тематичний план гуртка

	Види та місце занять	Зміст занять	Дата проведення

III. Блок контролю та самоконтролю

Дайте відповідь на такі запитання:

1. Оберіть очікувані результати формування в молодших школярів навчально-пізнавальної активності, уміння бачити та розуміти навколишній світ засобами експерименту (дослідю).

А) підтримання інтересу до засвоєння знань за допомогою досвіду практичних дослідів на вивчення властивостей різних предметів.

Б) уміння вести дослідження у вигляді найпростіших дослідів, використовувати різну інформацію допоможуть безболісно перейти до навчання в середній та старшій школі.

В) стимулювання емоційного позитивного ставлення до навчання.

Г) визначення та оцінка впливу на вибір здорової та безпечної поведінки.

Д) ведення дослідної діяльності допоможе сформувати в дітей правильну наукову картину світу

2. Оберіть найточніше визначення поняття «здоров'язбережувальна технологія»:

А) дії, спрямовані на зміцнення фізичного здоров'я та профілактику хвороб;

Б) відповідність навчального та фізичного навантаження віковим можливостям дитини;

В) відсутність стресу, адекватність вимог, адекватність методик навчання та виховання;

Г) це всі ті психолого-педагогічні технології, програми, методи, які спрямовані на виховання в учнів культури здоров'я, особистісних якостей, що сприяють його збереженню й зміцненню, формування уявлення про здоров'я як цінність, мотивацію на ведення здорового способу життя;

Д) активне формування в учнів валеологічної культури.

3. Оберіть продовження твердження. Реалізація принципу наочності в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» полягає:

А) в активному використанні різноманітних предметів та засобів для реального відображення явищ природи;

Б) у створенні образів, конкретних уявлень, на основі яких будується навчально-пізнавальна діяльність учнів, спрямована на оволодіння системою природознавчих уявлень і понять;

В) у створенні психічного образу в результаті процесів відчуття і сприймання;

Г) у створенні наочних посібників та моделей світу природи.

Рекомендована література:

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.

2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.

3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.

4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

3. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

У процесі підготовки до практичних занять необхідно самостійно опрацювати літературу (навчальну, методичну, наукову), критично оцінювати різні джерела знань.

Самостійна робота - основна форма навчальних занять студентів над навчальним курсом, яка складається з вивчення матеріалу за підручниками, розв'язування соціально-педагогічних задач, самоперевірки і виконання контрольних та індивідуальних завдань. СРС - це форма організації індивідуального вивчення студентами навчального матеріалу в аудиторній та поза аудиторній час. Метою СРС є сприяння у формуванні навичок самостійного мислення студента, що є необхідною професійною вимогою до молодого спеціаліста в будь якій галузі. Вміння мислити самостійно, формувати завдання та знаходити їх шлях розв'язання, систематизувати та аналізувати набуті знання, вміти працювати з навчальною літературою, знаходити новітні технології щодо спеціальності означає вміти планувати та контролювати і регулювати свою діяльність без допомоги викладача.

Результатами виконання СРС можуть бути: засвоєння певних знань, умінь, навичок; закріплення і систематизація набутих знань; застосування отриманих знань для розв'язання задач; виявлення прогалин у системі знань з предмету, що вивчається та їх самостійне усунення.

Самостійна робота студентів здійснюється за кількома типами, яким відповідають різні завдання самостійної роботи студентів:

1. Самостійна робота з теоретичним матеріалом- це самостійне позааудиторне письмове виконання ряду завдань для засвоєння навчального матеріалу на рівні «відтворення» і «розуміння». Можливі види завдань: конспектування, реферування, анотування рекомендованої літератури; формулювання висновків і підсумків; відповіді на запитання і самостійне формулювання запитань до навчальної теми; заповнення таблиць; креслення

структурно-логічних схем: складання термінологічних словників, покажчиків, планів; наведення прикладів, опис ситуацій; завдання на аналіз, синтез, доведення, порівняння, класифікацію, узагальнення, конкретизацію, інтерпретацію теоретичного матеріалу.

2. Самостійна робота по підготовці до практичних занять та закріпленню їх результатів - самостійне позааудиторне письмове виконання ряду завдань для засвоєння навчального матеріалу на рівні «застосування» і «створення». Можливі види завдань: вирішення задач; аналіз і вирішення ситуацій; вправи; спостереження; експерименти; психодіагностика, аналіз результатів психодіагностики; підготовка до мікровикладання.

3. Робота на практичних заняттях- індивідуальне чи групове виконання ряду завдань під керівництвом викладача на рівні засвоєння навчального матеріалу «застосування» і «створення». Можливі види завдань: дискусії і бесіди; виступи з доповідями і есе; вирішення задач і ситуацій; спостереження; експеримент; мікровикладання; дидактичні ігри.

4. Модульна контрольна робота - індивідуальне чи групове виконання ряду контрольних завдань для перевірки реалізації навчальних цілей - досягання запланованих рівнів засвоєння навчального матеріалу теоретичного і практичного блоків тем. Можливі види завдань: дидактичні тести; усні і письмові відповіді на запитання; аналіз і вирішення психолого-педагогічних ситуацій, задач.

Для стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів найбільш часто використовуються дидактичні ігри, дискусії, різноманітні методи інформаційно-комунікаційних технологій: створення та аналіз мультимедійних презентацій, спілкування засобами миттєвого повідомлення (чат, форум, електронна пошта), відеоконференції, вебінари, веб-квести тощо.

Серед методів контролю навчальних досягнень студентів переважають: усне опитування, тестова перевірка змісту навчального матеріалу (модульні контрольні роботи), підсумковий тест, захист ІНДЗ, портфоліо, проєктів тощо. Тематичний контроль здійснюється у формах: усна чи письмова перевірка; оцінювання самостійного виконання студентами завдань; участь у проведенні ділових ігор; тестова перевірка знань.

Організація СРС повинна здійснюватись із дотриманням наступних вимог:

1. Обґрунтування мети завдань у цілому і конкретного завдання.
2. Відкритість і загальна оглядовість завдань. Всі студенти повинні знати зміст завдання, мати можливість порівняти виконані завдання в одній та різних групах, проаналізувати правильність і корисність виконаної роботи.
3. Надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи.
4. Надання можливості студентам виконувати індивідуальні, творчі роботи, що відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, не обмежуючи їх виконанням стандартних завдань.
5. Здійснення індивідуального підходу при виконанні самостійної роботи.
6. Нормування завдань для СРС, яке базується на визначенні затрат часу і трудомісткості різних її типів.
7. Підтримання постійного зворотного зв'язку із студентами в процесі здійснення самостійної роботи.

Керівництво і контроль за самостійною навчальною роботою студентів здійснює викладач на лекціях, на практичних заняттях та під час консультацій.

3.1. Орієнтований тематичний план з тем, які винесені на самостійне вивчення

№ п/п	Назва розділу і теми	Кількість годин на самостійне вивчення
1.	Тема 1. Завдання дисципліни, історія виникнення і розвитку	5
2.	Тема 2. Здоров'я як багатовимірний феномен людського життя та індивідуальна і глобальна цінність	5
3.	Тема 3. Сучасні підходи до формування здоров'язберігаючого освітнього середовища у початковій школі.	4
4.	Тема 4. Формування культури здоров'я молодших школярів через впровадження здоров'язберігаючих технологій навчання.	5
5.	Тема 5. Аналіз змісту та структури чинних навчальних програм та підручників з курсу «Я досліджую світ» в початковій школі.	5
6.	Тема 6. Особливості вивчення інтегрованому курсу «Я досліджую світ» в 1 класі.	5
7.	Тема 7. Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Я досліджую світ» в 2 класі.	5
8.	Тема 8. Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Я досліджую світ» в 3 класі.	5
9.	Тема 9. Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Основи здоров'я» в 4 класі.	5
10.	Тема 10. Використання інтерактивних форм соціально-педагогічної діяльності в освітньо-профілактичній роботі заради здоров'я.	4

3.2. Методичне забезпечення самостійного опрацювання навчального матеріалу студентами

Тема № 1: Завдання дисципліни, історія виникнення і розвитку.

Питання (завдання) для самостійної роботи:

1. Зробити теоретичний аналіз стану здоров'я дітей та молоді в Україні .
2. Описати ціннісно-соціальну модель здоров'я .

Питання для самоконтролю:

1. Сформулюйте значення ідеї системності в тлумаченні поняття здоров'я
2. Дайте визначення рівнів здоров'я.
3. Чинники, які впливають на стан здоров'я дітей та молоді: нещасні випадки; гострі кишкові інфекції; інфекційні захворювання соціально зумовленого характеру; гінекологічні захворювання; здоров'я матерів; інфекції, які передаються статевим шляхом і проблеми статевого виховання; ВІЛ / СНІД; хімічні залежності; тютюнопаління; фізичний розвиток; інвалідність.

Тема № 2. Здоров'я як багатовимірний феномен людського життя та індивідуальна і глобальна цінність.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Взаємозв'язок між індивідуальним та громадським здоров'ям. .
2. Дати характеристику чинників здорового способу життя.
3. Сформулюйте сутність громадського здоров'я .
4. Дати характеристику громадській охороні здоров'я.

Питання для самоконтролю

1. Опишіть медико-фізіологічні й психологічні аспекти забезпечення здоров'я?
2. Генетичний фактор здоров'я?

Тема № 3. Сучасні підходи до формування здоров'язберігаючого освітнього середовища у початковій школі.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Сформулюйте організаційно-педагогічні умови формування здоров'яформуючого середовища.
2. Сутність здоров'язберігаючої освіти у початковій школі?
3. «Здоров'язбережувальна компетентність» майбутнього вчителя початкової школи.

Питання для самоконтролю

1. Особливості організації оздоровчої роботи у групі продовженого дня?
2. Управління здоров'язберігаючим процесом у початковій школі.

Тема № 4. Формування культури здоров'я молодших школярів через впровадження здоров'язберігаючих технологій навчання.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Розкрити суть поняття здоров'язбережувальні освітні технології.
2. Основні вимоги до організації та проведення уроків з використанням здоров'язберігаючих технологій.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає актуальність впровадження ЗОТ у навчально-виховний процес?
2. Що розуміють під поняттям «здоров'яформуючі виховні технології»?
3. Перерахуйте основні «здоров'язбережувальні заходи», які використовують у школі?
4. Надайте приклади компонентів здоров'язбережувального середовища?
5. Які методи, прийоми і засоби впровадження ЗОТ може використовувати вчитель в учбово-виховному процесі?

Тема 5. Аналіз змісту та структури чинних навчальних програм та підручників з курсу «Я досліджую світ» в початковій школі.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Опишіть специфіку Державних вимоги щодо рівня загальноосвітньої підготовки учнів з інтегрованого курсу «Я досліджую світ».
2. Конструювання підручників з «Я досліджую світ» для учнів початкових класів з урахуванням компетентнісного підходу.

Питання для самоконтролю

1. Проаналізувати програми та змісту підручників з «Я досліджую світ» для 1 і 2 класів.
2. Проаналізувати програми та змісту підручників з «Я досліджую світ» для 3 і 4 класів.

Тема № 6. Особливості вивчення інтегрованому курсу «Я досліджую світ» в 1 класі.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Специфіка оцінювання навчальних досягнень учнів з курсу «Я досліджую світ» в 1 класі: критерії та рівні.
2. Опишіть способи організації дітей на занятті з курсу «Я досліджую світ».
3. Скласти орієнтовний план-конспект заняття з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» для 1 класу.

Питання для самоконтролю

1. Методика вивчення теми «Людина та її здоров'я».

2. Методика вивчення теми «Я школяр».
3. Методика вивчення теми «Мої друзі».
4. Особливості роботи із зошитами з друкованою основою.

Тема № 7. Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Я досліджую світ» в 2 класі.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Специфіка оцінювання навчальних досягнень учнів з «Я досліджую світ» в 2 класі.
2. Навести приклади фізкультхвилинок.
3. Скласти орієнтовний план-конспект заняття з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» для 2 класу.

Питання для самоконтролю

1. Технологія поетапного формування основних понять з «Я досліджую світ» в учнів 2 класі.
2. Особливості роботи із зошитами з друкованою основою.
3. Методика вивчення основних складових курсу «Я досліджую світ».

Тема № 8. Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Я досліджую світ» в 3 класі.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Використання творчих пізнавальних завдань учнями 3 класу на уроках з «Я досліджую світ».
2. Зміст і методика позакласної та позашкільної роботи з курсу «Я досліджую світ».

Питання для самоконтролю

1. Організація самостійної роботи на уроках курсу «Я досліджую світ» у практиці початкової школи.
2. Скласти орієнтовний план-конспект заняття з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» для 3 класу.
3. Засоби активізації пізнавальної діяльності учнів 3 класів у процесі формування здорового способу життя.

Тема 9. Зміст і методика формування знань та умінь основ з курсу «Основи здоров'я» в 4 класі.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Опишіть форми та методи контролю знань учнів з основ здоров'я.
2. Опишіть вимоги до знань та умінь молодших школярів в 4 класі.
3. Активізація пізнавальної діяльності учнів 4 класів у процесі формування здорового способу життя.
4. Опишіть вимоги до підбору вправ для фізкультхвилинки.

Питання для самоконтролю

1. Особливості роботи із зошитами з друкованою основою.
2. Скласти орієнтовний план-конспект заняття з курсу «Основи здоров'я» для 4 класу.
3. Варіанти проведення фізкультхвилинки та фізкультпауз.

Тема 10. Використання інтерактивних форм соціально-педагогічної діяльності в освітньо-профілактичній роботі заради здоров'я.

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Тренінг як провідний метод профілактики негативних явищ у підлітковому та молодіжному середовищі.
2. Організація освітнього тренінгу щодо формування відповідального ставлення до здоров'я.
3. Освітньо-профілактична робота як форма утвердження ЗСЖ в молодіжному/студентському середовищі.

Питання для самоконтролю

1. Традиційна схема тренінгового заняття щодо формування ЗСЖ.
2. Надати характеристику основним частинам тренінгу.
3. Опишіть інтерактивний метод «Робота в групах».
4. Порівняйте пасивні та активні методи навчання.
5. перерахуйте принципи інтерактивного навчання.
6. У чому полягає ефективність інтерактивних методів навчання.

4. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Методологія процесу навчання та оцінювання знань здобувачів вищої освіти полягає в його переорієнтації із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти.

У структурі навчального навантаження здобувача вищої освіти за системою ECTS індивідуальна робота розглядається як один з основних компонентів навчальної діяльності і займає значну частину його навчального навантаження.

Різновидом індивідуальних занять є *індивідуальні навчально-дослідні завдання* (ІНДЗ), які відповідають інноваційним технологіям навчання. ІНДЗ – вид поза аудиторної індивідуальної роботи здобувача вищої освіти навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

ІНДЗ, як і інші модулі в межах залікового кредиту, оцінюється і має питому частку в підсумковій оцінці залікового кредиту. На виконання ІНДЗ відводиться 12 годин.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення дисципліни у відповідності до графіка навчального процесу.

ІНДЗ виконується з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та придбання практичних навичок їх застосування при вирішенні проблем сформульованих у рамках предметної області даної дисципліни.

ІНДЗ припускає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості; комплексного системного підходу до вирішення завдань

дослідження; теоретичного використання передової сучасної методології і наукових розробок; наявність елементів творчості.

В процесі виконання ІНДЗ, разом з теоретичними знаннями і практичними навиками за фахом, здобувач вищої освіти повинен продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи та вміння творчо мислити, навчитися розв'язувати науково-прикладні актуальні задачі.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання

№ з/п	Завдання	Кількість годин
1	Розробити програму одноденного просвітницького тренінгу з проблеми сприяння, покращенню здоров'я/формуванню здорового способу життя (учнів ЗОШ), провести його та проаналізувати результати роботи.	6
2	Розробити проект «Індивідуальна оздоровча система» з урахуванням вихідного стану здоров'я	6
	Разом	12

5. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Предмет, завдання та структура курсу «Методика викладання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі».
2. Концептуальні основи формування культури здоров'я школяра.
3. Теоретико-методологічні основи валеологічного виховання школярів у закладах освіти.
4. Зв'язок інтегрованого курсу «Я досліджую світ» з іншими навчальними предметами в початковій школі.
5. Методи вивчення «Методика викладання соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі» їх використання в практиці роботи вчителя початкових класів.
6. Нормативно-правова база, яка окреслює напрями діяльності і заходи щодо формування здорового способу життя і безпечної поведінки у дітей через систему загальної середньої освіти.
7. Поняття про зміст здоров'язберігаючої освіти в початковій ланці.
8. Напрямки розвитку здоров'язберігаючої освіти в початковій ланці.
9. Процес навчання в початковій ланці: визначення, сутність. Його вплив на здоров'я молодших школярів.
10. Місце навчальної діяльності в природних біологічних ритмах учня.
11. Сучасні педагогічні технології у навчанні здоровому способу життя молодших школярів.
12. Структура та аналіз навчального заняття з «Я досліджую світ».
13. Особливості оцінювання знань на уроках «Я досліджую світ».
14. Вимоги до позакласної роботи з формування навичок здорового способу життя в молодших школярів.
15. Форми позакласної роботи здоров'язберігаючої освіти молодших школярів.
16. Активізація пізнавальної діяльності учнів у процесі формування здорового способу життя.
17. Поняття методу навчання основам здоров'я в початковій школі.

18. Здоров'язберігаючі народні традиції: їх визначення, сутність.
19. Напрямки методичної роботи вчителя по впровадженню традицій здорового способу життя в початковій школі.
20. Підготовка майбутнього вчителя початкових класів до навчально-виховної роботи з основ здоров'я
21. Вимоги до особистості вчителя початкових класів, який навчає молодших школярів «Я досліджую світ».
22. Актуальні завдання навчальних дисциплін, спрямованих на формування здорового способу життя дітей і молоді в Україні.
23. Міжнародний досвід навчання основам здорового способу життя.
24. Життєві навички, що сприяють фізичному здоров'ю.
25. Життєві навички, що сприяють соціальному здоров'ю.
26. Життєві навички, що сприяють духовному та психічному здоров'ю.
27. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів на уроках «Я досліджую світ» («мозковий штурм», рольова гра, аналіз конкретної історії або ситуації, робота в малих групах).
28. Тренінг як форма організації навчання «Я досліджую світ». Структура тренінгового заняття. Зміст і методика проведення тренінгових вправ.
29. Сутність тематичної перевірки навчальних досягнень учнів початкової школи з інтегрованого курсу «Я досліджую світ».
30. Використання українських народних традицій збереження і зміцнення здоров'я в навчально-виховному процесі початкової школи.

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна література

1. Загальні питання методики викладання валеологічних дисциплін: методичний посібник / Г. М. Тимченко, Тимченко А. М. – Херсон : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 64 с.
2. Валецька Р. О. Методика навчання основ здоров'я: підручник / Р. О. Валецька. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 236 с.
3. Основи здорового способу життя: підручник / М.І. Кручаниця, В.В. Кручаниця, К.П. Мелега, О.А. Дуло, Н.В. Розумикова. – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. – 264 с.
4. Петрик О.І. Зміст освіти з основ здоров'я в початковій та загальноосвітній школі / О. І. Петрик, Р.О. Валецька // Пед. пошук. – 2010. – № 1. – С. 73–75.

Допоміжна література

1. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с
2. Основи здоров'я: Підручник для 8 класу / І. Д.Бех, Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко, С.В. Страшко. — К.: Алатон, 2016.
3. Основи здоров'я: Підручник для 9 класу [Електронний ресурс] / І. Д.Бех, Т. В. Воронцова, В. С. Пономаренко, С. В. Страшко. — К.: Алатон, 2017.
4. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 р. N 988-р.

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9698
2. dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9697

3. dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/843
4. <http://multycourse.com.ua>
5. <http://autta.org.ua>
6. <https://library.pdpu.edu.ua/>
7. <http://zppp.info>
8. <http://venerologia.policlinica.ru/ve29.html>
9. <http://www.nsp.kharkov.ua/health-factors/431-basics.html>
10. <http://zdor.com.ua/osnovi-zdorov.html>
11. <http://www.valeologija.ru/valeologsja-ukrainska/1/-valeologiya-yak-nauka>